

gemeente BERGEN

Agendapunt :
Voorstelnummer :
Raadsvergadering : 4 oktober 2012

Aanpassing strategie beperking overlast bij extreme regenbuien in Egmond aan Zee

De voorgestelde strategie

De gemeenteraad heeft besloten om de strandpijp (regenwater afvoerleiding) in Egmond aan Zee **niet** te sluiten.

In de afgelopen jaren is een groot aantal maatregelen uitgevoerd. Hierdoor loost de strandpijp alleen bij extreme regenbuien alleen nog regenwater en geen huishoudelijk afvalwater meer. Deze regenwaterlozing is geen belemmering voor de uitreiking van de Blauwe Vlag. De uitgereikte Blauwe Vlag is een belangrijke internationale milieuonderscheiding die aantoonst dat het strand schoon en veilig is. Bovendien biedt de uitlaat het centrumgebied extra veiligheid tegen bovenmatige regenbuien.

De voorgeschiedenis

In januari 2008 heeft de raad van de gemeente Bergen een maatregelpakket voor de riolering vastgesteld om de risico's voor wateroverlast in Egmond aan Zee te beperken en de lozing van rioolwater via de pijp op het strand en de Noordzee te beëindigen. Inmiddels is een groot aantal maatregelen uitgevoerd. De strandpijp loost daarom inmiddels geen gemengd rioolwater meer, maar alleen relatief schoon regenwater afkomstig van de Boulevard en vanaf het centrumgebied met een frequentie van eenmaal per 10 jaar. Wat resteert aan werkzaamheden, is het verwerken van hemelwater afkomstig van het noordelijke deel van Egmond aan Zee.

Op basis van de huidige landelijke inzichten worden de risico's van vervuiling van oppervlaktewater door een lozing van regenwater gering geacht. Dit was tijdens het opstellen van het maatregelpakket in 2007 nog niet het geval. De gewijzigde inzichten bieden nu de mogelijkheid om de strandpijp open te houden als nooduitlaat voor regenwater. De hemelwaterafvoer is geen beletsel meer voor de blauwe vlag. Deze vlag heeft de gemeente in mei ontvangen. Tegelijkertijd worden de risico's voor wateroverlast verder beperkt tegen lagere kosten.

Het huidige maatregelpakket is ontworpen op basis van een regenbui met een frequentie van eens in 100 jaar. Dit houdt in dat in het geval van een bui met een hogere intensiteit of duur dan deze ontwerpbui er overlast zal zijn en vooral in het centrumgebied.

Als onderdeel van het lopende proces van evaluatie is gekeken naar de nog te maken werken en alternatieven voor het realiseren van de beoogde doelen. In de notitie "**Heroverweging maatregelenpakket oplossen wateroverlast Egmond aan Zee, 23 september 2011**" stelden de engineering adviseurs van Tauw een alternatieve strategie voor. Hierin worden de mogelijkheden voor het vergroten van de veiligheid van Egmond aan Zee tegen elkaar afgewogen. Om de uitgangspunten van de huidige strategie bij alle deelgebieden toe te passen, moeten technisch lastige en dure maatregelen getroffen worden. De keuzen zijn in de volgende tabel in het kort uiteengezet.

Keuze matrix

Alle keuzen zijn beperkt door de gekozen ontwerp parameters, bijvoorbeeld ontwerpbui, voorziening locatie, door derde opgelegde eisen.

Maatregelen	Hemelwater gemaal met persleiding	Aanleg extra berging inclusief infrastructuur aanpassingen	Gebruik bestaande standpijp als nood uitlaat
Schatting van de extra kosten ten aanzien van bestaande geplande uitgaven	€10M plus beheerskosten	€5M met groot onzekerheden over benodigde grond of bebouwing aankoop en extra maatregelen ten behoeve van kust verdediging	€ 0 tot max. € 0,5M afhankelijk van de subsidietoekenning van de provincie
	--	-	++
Kwalitatieve overwegingen	<ul style="list-style-type: none"> • Lozingspunt en leidingtracé moet nog bepaald worden • Aanleg persleiding via bestaande wegen zal tijdens het aanleg overlast veroorzaken 	<ul style="list-style-type: none"> • Locatie nog te bepalen • Kustverdedigingsmaatregelen voor de strandafgang kunnen vormgeving bepalend zijn 	<ul style="list-style-type: none"> • Kan esthetisch onaantrekkelijk beschouwd worden
	-	--	-
Milieu effecten	<ul style="list-style-type: none"> • Materieel en materiaal voor uitvoering • Energie nodig om het water te verpompen (uiteindelijk tot Den Helder) 	<ul style="list-style-type: none"> • Materieel en materiaal voor uitvoering 	<ul style="list-style-type: none"> • Geen extra milieu belasting
	--	-	++
Veiligheid	<ul style="list-style-type: none"> • Gevoelig voor elektromechanische en software storingen • Bij gevallen groter dan ontwerpbui alsnog wateroverlast 	<ul style="list-style-type: none"> • Veiligheidsaspecten ten aanzien van kustverdediging moeten met HHNK eerst afgedekt worden • Bij gevallen groter dan ontwerpbui alsnog wateroverlast 	Nooduitlaat biedt veiligheid voor bovenmatige neerslag gebeurtenissen
	--	--	+
Totaal waardering	--	-	++

Ook wil de gemeente alternatieven onderzoeken voor de resterende wateropgaven gekoppeld aan rioleringsproblematiek en bovengrondse inrichting. Hierbij doelen wij op de mogelijkheid van bovengrondse berging van water, zoals genoemd in het Gemeentelijk Rioleringsplan.

Door natuurinvloeden van zee en wind is niet te voorkomen, dat de pijp (deels) zichtbaar is gedurende circa 2 wintermaanden per jaar. Het zichtbare deel van de lozingspijp wordt daarom gecamoufleerd door een bij het strand passende houten betimmering. Aan de eis van de commissie Blauwe Vlag om met een bord het nut van de hemelwateruitlaat aan het publiek duidelijk te maken, zal worden voldaan door het plaatsen van informatieborden op bijvoorbeeld het Eymaplein en bij de strandopgang in de nabijheid van de regenwaterafvoer. Het realiseren van een ludieke markering van het lozingspunt informeert voorbijgangers nogmaals over het belang van de pijp voor Egmond aan Zee: de lozing van overtollig regenwater. Ook is deze markering nuttig, omdat duidelijk wordt waar de uitmonding vrij gegraven moet worden in geval van een periode met extreme neerslag.

Er zijn geen andere oplossingen gevonden die ruimtelijk inpasbaar, financieel haalbaar en daarnaast een vergelijkbare veiligheid garanderen. Voor oplossingen die een bijna vergelijkbare veiligheid garanderen moeten of veel woningen worden gesloopt of moet een zeer duur gemaal met hoge beheerkosten worden gebouwd, waarna het water via het binnenwater alsnog in zee wordt geloosd.

Waar heeft de gemeenteraad voor gekozen?

Op basis van het besluit van de gemeenteraad worden de volgende doelstellingen behaald:

- Blauwe Vlag voor het strand van Egmond aan Zee (inmiddels op 25 mei jl. uitgereikt);
- Een hogere veiligheidsmarge om wateroverlast als gevolg van extreme neerslag te voorkomen ten opzichte van het maatregelpakket uit 2007.
- Een verfraaid lozingspunt, met goede informatie voor voorbijgangers en een ludiek gemarkeerd uiteinde om efficiënt vrij graven mogelijk te maken.

Het gaat om een aanpassing en nadere uitwerking van het door de Raad vastgestelde Gemeentelijk Rioleringsplan. De uit het plan van aanpak voortvloeiende uitvoeringsplannen zijn geïntegreerd in tabel 4.5, hydraulische maatregelen van het Gemeentelijk Rioleringsplan. De voortgang en eventuele aanpassing van het uitvoeringsprogramma in Egmond aan Zee wordt jaarlijks gerapporteerd en zowel op ambtelijk als op bestuurlijk niveau met Provincie Noord-Holland, Rijkswaterstaat en Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier besproken.

De uitvoering van rioleringsmaatregelen in Egmond aan Zee dient meerdere doeleinden, namelijk het voorkomen van wateroverlast en reguliere vervanging. De werkzaamheden vallen binnen de financiële kaders van het huidige GRP en het besluit van de raad over het GRP van 24 oktober 2011. De beschikbare financiële middelen worden aangewend voor het aangepaste maatregelpakket. Jaarlijks wordt op basis van het projectplan nagegaan of de werkzaamheden vorderen in relatie tot de uitgaven en doelstellingen volgens het GRP.

Zowel de Provincie als het Hoogheemraadschap hebben subsidies toegekend voor het uitvoeren van het eerder vastgestelde maatregelpakket. Het Hoogheemraadschap heeft deze subsidie uitbetaald. De Provincie betaalt jaarlijks een gedeelte naar de stand van de werkzaamheden

De raad heeft besloten:	<ol style="list-style-type: none">1. De nieuwe wateroverlaststrategie goed te keuren en vervolgens2. de strategie ter inzage te leggen met als doel de strategie aan de Gemeentelijke Rioleringsplan toe te voegen.3. De hemelwaterlozingspijp op het strand middels betimmering zo veel mogelijk aan het zicht te onttrekken.4. Gevolg te geven aan de wens van de commissie blauwe vlag en daartoe een informatiebord bij de hemelwaterlozingspijp te plaatsen.
--------------------------------	--

Wie zijn betrokken?

Om de rioleringsproblematiek van Egmond aan Zee aan te pakken, is de afgelopen jaren met onze waterpartners Provincie Noord-Holland (PNH), Rijkswaterstaat (RWS) en het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (HHNK) een intensief traject gevolgd op ambtelijk en bestuurlijk niveau. Daarnaast zijn de Surfrider Foundation en de Foundation for Environmental Education (FEE) belangrijke organisaties die geïnformeerd worden over de stand van zaken in Egmond aan Zee.

In het bestuurlijk overleg van 16 februari 2012 zijn Provincie Noord-Holland (PNH), Rijkswaterstaat (RWS) en het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (HHNK) onder voorwaarden akkoord gegaan met het maatregelpakket.

De Wateroverlaststrategie wordt als aanpassing op het in 2011 vastgestelde Gemeentelijk Rioleringsplan gedurende 6 weken ter inzage gelegd voor bewoners en bedrijven. Daarna worden zienswijzen en een behandelingsvoorstel aan de raad ter vaststelling voorgelegd.

Een test op 14 augustus

Op 14 augustus jl. is het rioleringsstelsel van Egmond aan Zee op de proef gesteld. In 15 minuten is 20 mm aan neerslag gevallen. Hiervan viel 9,7 mm binnen 5 minuten. In feite een bui die zwaarder is dan de toegepaste ontwerpbeurt. Tijdens zo'n piekbeurt speelt infiltratie een ondergeschikte rol. Het bleek dat het bergingsbassin onder het Pompplein voor $\frac{3}{4}$ gevuld werd en de strandpijp in werking trad om het overtollig regenwater af te voeren. De overlast in de openbare ruimte van het centraal gebied bleef beperkt tot plasvorming. De uitgevoerde maatregelen in combinatie met de strandpijp blijken dus de risico's voor wateroverlast sterk te reduceren. De gemeente blijft de optredende situatie tijdens hevige neerslag monitoren.

Kortom

- Het openhouden van de lozingspijp op zich heeft het verstrekken van de Blauwe Vlag niet belemmerd.
- De strategie biedt meer veiligheid tegen wateroverlast
- De strategie is niet kostenverhogend